

Z Á P I S

ze schůze Výboru pro Evropskou unii
Rady vlády pro nestátní neziskové organizace
dne 13. 06. 2019

Úřad vlády České republiky

Přítomni / omluveni: viz prezenční listina

Program schůze:

- 1) Zahájení, přivítání a schválení programu
- 2) Kontrola úkolů z minulé schůze
- 3) Aktuální informace o činnosti Rady vlády pro nestátní neziskové organizace a Výboru pro legislativu a financování
- 4) Příprava dalšího programového období a průběžná práce členů Výboru a sekretariátu RVNNO na návrhu projektů pro NNO
- 5) ESIF po roce 2020+ a způsob výběru zástupců NNO do monitorovacích výborů OP
- 6) Stav implementace operačních programů z hlediska nestátních neziskových organizací – referují zástupci nestátních neziskových organizací v monitorovacích výborech
- 7) Různé

Ad 1) Zahájení, přivítání a schválení programu

Schůzi Výboru pro Evropskou unii Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (dále jen „Výbor“) zahájila a řídila jeho předsedkyně P. Dusíková Jindrová.

K navrženému programu nebyly žádné připomínky a byl schválen.

Ad 2) Kontrola úkolů z minulé schůze

Zástupkyně sekretariátu RVNNO Alexandra McGehee provedla kontrolu úkolů z minulé schůze, která se konala dne 15. 11. 2018. Z minulého zápisu nevyplývaly pro Výbor žádné úkoly.

Ad 3) Aktuální informace o činnosti Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (dále jen „RVNNO“) a Výboru pro legislativu a financování (dále jen „VLF“)

Členové VEU byly seznámeni s personálními změnami, které nastaly v rámci sekretariátu RVNNO a Úřadu vlády ČR.

Poslední zasedání RVNNO proběhlo dne 27. 03. 2019. Mimo jiné tvořila součást agendy následující témata:

- Interaktivní mapa NNO

Projekt realizuje Centrum pro výzkum neziskových organizací Masarykovy univerzity v rámci OP Zaměstnanost:

- jedná se o portál neziskových organizací, který bude poskytovat ekonomická i neekonomická data čerpána z veřejných rejstříků;
- nyní spuštěna testovací verze, dokončení se předpokládá v průběhu roku 2020;
- nelze v současné době plně zohlednit neaktivitu spolků evidovaných ve veřejných rejstřících, interaktivní mapa bude zahrnovat všechny registrované spolky.

- Obnova údajů ve spolkovém rejstříku

Problematika aktuálnosti dat ve spolkovém rejstříku a neaktivity spolků řešena od roku 2018 v rámci pracovní skupiny a ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti ČR. Odhaduje se, že ze 130 000 spolků je 40 % neaktivních. Konceptní řešení by mělo vycházet z premisy svébytnosti NNO a současně přinést nejefektivnější způsob řešení pro neaktivní spolky (zjednodušení podmínek likvidace, příznak „neaktivní“ ve spolkovém rejstříku).

Byl vytvořen informační leták „Informace ke spolkům a bývalým občanským sdružením“ a distribuován přes Ministerstvo vnitra ČR do obcí, jehož cílem bylo upozornit na povinnost aktualizovat data uvedená o spolku ve spolkovém rejstříku.

Členové VLF připravují návodný popis práce s inteligentním formulářem, který pomůže spolkům při provádění úprav ve spolkovém rejstříku, a to v reakci na četnost dotazů směřující na sekretariát RVNNO. Návod bude umístěn na webové stránky RVNNO.

Členové Výboru dále diskutovali o rozesílce výše uvedeného informačního materiálu do obcí a doporučují rozesílku v určitém intervalu zopakovat a současně šířit i přes další distribuční kanály, např. o sřešší organizace, časopis PRO města a obce, Národní síť místních akčních skupin, Svaz měst a obcí.

Závěr:

- ✓ RVNNO prověří počet obeslaných obcí u Ministerstva vnitra ČR a zajistí novou rozesílku informačního letáku.
- ✓ Ve spolupráci s VLF zajistí umístění informačního letáku a návodu na webu RVNNO.
- Zpráva z Kontrolní akce NKÚ č. 18/03

Sekretariát RVNNO byl pověřen zpracováním materiálu ke Kontrolnímu závěru NKÚ z kontrolní akce č. 18/03 „Peněžní prostředky poskytované nestátním neziskovým organizacím“ pro schůzi vlády. Mezi zásadní připomínky NKÚ patří:

- vysoký počet zástupců NNO v RVNNO a doporučení snížit počet zástupců NNO ve prospěch státu. V současné chvíli má RVNNO 33 členů, zastoupení NNO bude 16:17;
- problematika uzavírání smluv o dlouhodobé spolupráci a jejich nesoulad se zákonem č. 218/2000 Sb.;
- zavést do Zásad vlády povinnost pro všechny příjemce dotací ze státního rozpočtu vkládat do veřejného rejstříku zprávu o činnosti včetně účetní závěrky.

V návazné diskusi členové vyjádřili zásadní nesouhlas se zjištěním NKÚ, doporučili otevřít tento bod na zasedání RVNNO a přijali následující usnesení.

Usnesení:

Na základě Kontrolního závěru z kontrolní akce NKÚ č. 18/03 došlo k tomu, že Úřad vlády vydal pokyn resortům, poskytujícím dotace NNO, že víceleté smlouvy jsou v rozporu s principy státního rozpočtu a že je již nemají uzavírat.

„Zásady vlády umožňují ústředním orgánům státní správy uzavřít s NNO smlouvu o dlouhodobé spolupráci. NNO, se kterou bude smlouva uzavřena, by měla naplňovat priority schválené vládou a ústřední orgán by měl stanovit transparentní a veřejné podmínky výběru NNO, se kterými hodlá smlouvu uzavřít. Závazek na víceleté financování u projektů vzniklý uzavřením smlouvy o dlouhodobé spolupráci, který je financován pouze dotacemi ze státního rozpočtu, nikoli formou programového financování, není v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb. Požadavek Zásad vlády na poskytnutí určitých záruk při financování lze považovat za legitimní, ale lze ho uplatnit pouze při tvorbě rozpočtu na příslušný rok a tvorbě střednědobého výhledu konkrétního poskytovatele dotací.“

Členové VEU se ohrazují proti tomuto postupu. Víceleté smlouvy jsou dlouho připravovaným nástrojem, který se v praxi ukázal jako velmi efektivní. Ministerstva uzavírala se strategickými partnery smlouvu, kde byla definovaná forma a rozsah spolupráce v plnění i nad rámec běžných dotačních projektů. Ve smlouvě je zpravidla uvedeno, že dotující resort je vzhledem k dlouhodobé povaze tohoto smluvního vztahu připravený poskytnout dotaci i v dalších letech pokud nedojde ke změně v příslušné rozpočtové kapitole, která by poskytnutí dotace neumožnila.

Tato formulace nezakládá právní nárok, nicméně poskytuje alespoň elementární jistotu příjemci, že může taktéž své aktivity plánovat, realizovat a financovat v dlouhodobém horizontu. To mimo jiné znamená, že je realizuje kvalitněji a levněji. Tato praxe byla NKÚ hodnocena kladně v kontrolní zprávě 17/7 na MŠMT: „NKÚ vnímá pozitivně tendence MŠMT ke stabilizaci oblasti práce s dětmi a mládeží. MŠMT v poslední době učinilo kroky vedoucí k vyšší stabilitě klíčových NNO v oblasti práce s dětmi a mládeží, které na základě splnění stanovených kritérií získaly titul uznané organizace pro práci s dětmi a mládeží. S těmito NNO uzavřelo v říjnu 2017 smlouvy o dlouhodobé spolupráci, které jim na stanovené období garantují určitou minimální výši dotace. Tyto víceleté kontrakty jsou využívány i v některých dalších zemích Evropské unie, jako např. v Belgii. NKÚ považuje

snahu MŠMT o vyšší míru finanční jistoty pro NNO působící v oblasti práce s dětmi a mládeží za správný krok směrem ke stabilizaci.“

Z výše uvedených důvodů členové VEU doporučují RVNNO koordinovat resorty za účelem posílení institutu víceletých smluv.

Závěr:

- ✓ Členové VEU připraví argumentaci podporující institut dlouhodobých smluv.
- ✓ Sekretariát RVNNO podnět spolu s výše uvedeným usnesením rozešle členům VLF k vyjádření.
- ✓ Téma dlouhodobých smluv předložit jako bod k projednání na nadcházejícím zasedání RVNNO. O vznesení tohoto bodu požádán Aleš Mrázek. Sekretariát RVNNO rozešle členům Výborů RVNNO seznam osob RVNNO s komentářem, zda se budou účastnit nadcházejícího zasedání RVNNO.

• Hlavní oblasti státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2020

V tuto chvíli probíhá meziresortní připomínkové řízení (termín do 24. 6. 2019). Současná podoba materiálu se ruší a Ministerstvo financí ČR bude zpracovávat každoročně zprávu o plánovaných výdajích formou dotace NNO a současně zprávu o poskytnutých financích NNO.

Sekretariát informoval o dopadu opatření a poukázal na zažitou tradici, kdy jednotliví poskytovatelé vyhlašovali dotační řízení až na základě schválených Hlavních oblastí.

A. Sedláček upozornil na potenciál dokumentu, s jehož pomocí mohou poskytovatelé dotací efektivně kontrolovat překryvy v tématech a zaměření dotačních programů, a tak zamezit duplicitám.

RVNNO má zájem pokračovat ve zpracování obdobného materiálu, aby existoval přehled všech dotačních programů v rámci státní dotační politiky. Nebude však mít nástroj, kterým by si zajistil kooperaci resortů. Ministerstva projevila zájem o kontinuitu tohoto informačního materiálu.

Členové vyjadřují obavu z nadcházejícího stavu – materiál historicky zakládal jednotný procesní rámec, který byl určitou garancí i pro NNO. Současně vnímají materiál jako hmatatelný výstup státní politiky vůči NNO a jako takový by měl být i mapován.

• Změna statutu poradních orgánů

Návrh předkládá změnu poměru v zastoupení NNO a zastoupení resortů (z náměstků na ministry).

Ad 4) Příprava dalšího programového období a průběžná práce členů Výboru a sekretariátu RVNNO na návrhu projektů pro NNO

Dne 21. 11. 2018 se uskutečnilo pracovní jednání na Ministerstvu financí ČR, jehož cílem byla vstupní debata o kofinancování projektů NNO po roce 2021+. Zástupcem Ministerstva financí ČR bylo v této souvislosti na Radě ESIF na pracovní úrovni sděleno, že veškerá finanční data v rámci Víceletého finančního rámce nejsou zatím dojednána a schválení se nepředpokládá ani v letošním roce. Do té doby nemůže Ministerstva financí ČR stanovit žádné údaje o spolufinancování a ani zahájit jakákoliv jednání o těchto parametrech.

Proběhlo pracovní jednání s JUDr. Zdeňkem Lankašem z Ministerstva financí ČR (18. 12. 2018), na kterém byly konzultovány právní možnosti finančního mechanismu tzv. malého dotačního schématu/projektu pro NNO:

- je v souladu s rozpočtovými pravidly přenést zajištění určitých činností na externí právnickou osobu prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy, nelze však přenést vyhlášení výzvy a vydání rozhodnutí;
- lze poskytnout dotaci dle rozpočtových pravidel (projekt NNO), specifikace účelu v Rozhodnutí, poznámka o porušení rozpočtové kázně by znamenala postih příjemce dotace, nikoli konečného příjemce.

V návaznosti na proběhlé diskuse řešeno s Českým statistickým úřadem vymezení malé a střední NNO dle zadaných parametrů a oblastí: počet zaměstnanců NNO a výše obrátu/výnosu, a to pro účely statistik a absorpčních kapacit.

V lednu 2019 se v sídle Nadace rozvoje občanské společnosti sešli zástupci Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstva zemědělství ČR, Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva financí ČR, kde proběhla prezentace finančního nástroje přerozdělování veřejných prostředků prostřednictvím zprostředkovatele (externího subjektu). Konkrétně se jednalo o prezentaci programu Fond pro nestátní neziskové organizace, jehož cílem bylo poskytnout pružné a přístupné financování NNO z EHP a Norských fondů.

Následně se členové sekretariátu RVNNO sešli se zástupci Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, aby si upřesnili očekávání směrem k malému dotačnímu schématu/projektu NNO. Ministerstvo nezvažuje zatížit implementační strukturu nového operačního programu rolí externího zprostředkovatele, nicméně zvažuje další způsoby, které by napomohly čerpání ESIF i menším NNO:

- šablony na určité, standardizované činnosti;
- zjednodušená výzva pro menší NNO;
- projekt NNO – projekt přímého přidělení, vymezený žadatel – nutnost identifikovat potřeby, věcné vymezení aktivit.

Souběžně bylo osloveno 9 firemních/nefiremních nadací a nadačních fondů s cílem zjistit podmínky, za kterých by zvažovaly vstoupit do výběrového řízení na externího zprostředkovatele, případně žadatele projektu NNO.

Dne 6. března 2019 proběhlo první jednání Platformy pro přípravu OPZ+ na Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR, jehož hlavním poselstvím je:

- zachování čisté implementační struktury, operační program v gesci řídicího orgánu bez dalších zprostředkujících subjektů;
- důraz na využívání zjednodušených forem vykazování;
- zaměření na věcnou/obsahovou stránku nového operačního programu prioritou;
- řešení konkrétních nástrojů až po upřesnění alokací jednotlivých operačních programů, předpoklad konec 2019 nejdříve.

V dubnu 2019 proběhla schůzka se zástupci Ministerstva životního prostředí ČR, na které byla řešena problematika vzdělávání k udržitelnému rozvoji a možnosti financování projektů NNO zaměřených na toto téma. S ohledem na predikce stavu klimatu a klimatických změn v budoucnosti by bylo vhodné osvětou činnost mířit nejen na děti a mládež, ale i dospělé.

Na žádost České biskupské konference proběhla schůzka na téma spolufinancování a možnost společného postupu v této záležitosti.

V současné chvíli probíhá meziresortní připomínkové řízení materiálu Národní koncepce realizace politiky soudržnosti po roce 2020. Jedná se o širší materiál, který identifikuje cíle kohezní politiky v nadcházejícím programovém období fondů EU. Součástí dokumentu je mimo jiné i kapitola věnovaná výsledkům prioritizace. Úřad vlády ČR a samostatně i RVNNO jsou připomínkovými místy. Dokument byl rozeslán všem členům VEU s možností vyjádřit se k návrhu.

V návazné diskusi nad tématy a způsobem podpory NNO v novém programovém období ESIF vyplynula řada nejasností, které budou dále předmětem zjišťování, viz seznam úkolů. P. Raušová zdůraznila potřebu silné kooperace mezi sekretariátem a členy neziskového sektoru, např. tvorba expertních posudků/projektový záměr, který by identifikoval potřeby, témata, cílové skupiny, aktivity, přínos. Konkrétně se jedná o spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR, které se přiklání především k variantě speciální výzvy pro malé a střední NNO, za předpokladu přesné definice výzvy.

Členové VEU zdůrazňují, že diskuse pouze o tématech podpory je zavádějící. Původním záměrem bylo podpořit úspěšnost čerpání NNO, včetně malých a středních, pro které je velmi administrativně náročné realizovat projekty ESIF za stávající situace. Mělo by se přistoupit ke komplexnímu řešení, kdy současně s obsahovým zaměřením jsou řešeny i technické parametry. Příkladem se uvádělo využití tzv. šablon a jistá omezení tohoto nástroje. Šablonami lze ošetřit jasně definovaná témata, činnosti, nelze šablony flexibilně využít pro různorodá témata a inovativní přístupy. Především pro vzdělávání k udržitelnému životu by bylo nutné přistoupit k určité schematizaci a zobecnění, aby bylo možné promítnout do výzvy širokou škálu aktivit. Malé projekty chybí i v prostoru venkova. Na některé aktivity nelze peníze vůbec použít, např. mezigenerační setkávání, olympiáda seniorů, síťování či podpora komunit.

Závěr:

- ✓ Členové VEU připraví návrh výzvy v rámci OPZ+ (obsah a struktura výzvy).
- ✓ Členové VEU alternativně namodelují formát šablony pro NNO – jaká témata by se prostřednictvím šablon dala realizovat, příklady šablon.
- ✓ Sekretariát RVNNO rozešle k připomínkám textový návrh operačního programu OPZ+.
- ✓ Sekretariát RVNNO zjistí parametry zjednodušené výzvy.

Ad 5) ESIF po roce 2020+ a způsob výběru zástupců NNO do monitorovacích výborů OP

Byl rozeslán dotazník 34 zástupcům NNO v monitorovacích výborech OP s žádostí o reflexi dosažené činnosti, projevení zájmu o členství v programových platformách pro období ESIF 2021+.

V současnosti využíváno stávajících monitorovacích výborů a pracovních skupin k tvorbě obsahové části nových operačních programů. Souběžně probíhá nominace zástupců RVNNO do tzv. Přípravných výborů jednotlivých operačních programů.

Sekretariát RVNNO uvítá konzultaci vhodných kandidátů, tak aby byla zajištěna odborná expertiza daného operačního programu. Současně monitoruje stávající a vznikající platformy s cílem zajistit členství pro zástupce neziskového sektoru.

Otevřena problematika cestovních náhrad (za jakých podmínek). Informace bude umístěna na webu RVNNO.

Závěr:

- ✓ Sekretariát RVNNO umístí informaci o proplácení cestovních náhrad pro členy platform ESIF.

Ad 6) Stav implementace operačních programů z hlediska nestátních neziskových organizací – referují zástupci nestátních neziskových organizací v monitorovacích výborech

Operační program Zaměstnanost (MPSV)

I. Kuchyňková podala informace z výjezdního zasedání PROP, kde byly připravovány podklady pro monitorovací výbor a zároveň sbírány podněty pro nové programové období OPZ+. Bylo řešeno: oblasti podpory (kvalita sociálních služeb, senioři, dostupné bydlení, rodiny s dětmi, děti a další), možné problémy a výzvy (financování vzdělávání neziskových organizací, sociální podnikání, podmínky čerpání, výše kofinancování). Účastníci jednání rovněž upozornili na propad financování NNO v sociálních službách. Směrem k Ministerstvu financí ČR byla vznesena otázka, zda bude tento propad vyrovnán, případně zda bude Ministerstvo financí ČR schopno vyrovnat situaci, kdy v dalším období nemají být evropské fondy vůbec zaměřeny za základní činnosti sociálních služeb (20-25% preventivní služby). Ministerstvo financí ČR sdělilo, že s navyšováním ani vyrovnáním nepočítá. Bylo shrnuto, že se sníží financování prostředků z evropských fondů cca o 20%, 20%-30% z příspěvku měst, nebude pokryta inflace, a dále, že nebude možné žádat prostředky z evropských finančních fondů na základní sociální služby. V reakci členové tohoto zasedání přijali usnesení, které upozorňuje na důsledky načrtnutého stavu (spolufinancování, financování sektoru sociálních služeb).

I. Kuchyňková upozornila na problematiku zpříšňování podmínek pro výzvy. Byl uveden příklad výzvy cílící na kvalitu služeb soc. sektoru, kde byly podmínky upraveny tak, že na ně již nedosáhnou velké organizace (církev aj.). Problém byl identifikován ve veřejné podpoře. Na začátku programového období byla vznesena námitka na špatné stanovení de minimis a nejasný výklad následných dopadů. Církev a další NNO nemohou žádat tam, kde je stanovena veřejná podpora. ÚHOZ ČR postupuje velmi přísně. V současné době se řeší dvě otázky – snížení počtu projektů z veřejné podpory a znovuotevření jednání s ÚHOZ. Je třeba, aby ÚHOZ zjemnil svá stanoviska vůči neziskovému sektoru. Neustále se snižuje počet subjektů, které mohou podporu čerpat. Vytvořená metodika není jednotná (rozdílné výklady).

Dále byla otevřena otázka novely zákona o sociálních službách. Malá Tripartita tj. Rada hospodářské a sociální dohody - tripartita bude 10. 7. 2018 a projednávat financování sociálních služeb v roce 2020 a novel zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách.

Zástupkyně České biskupské konference informovala o přijetí usnesení Národní stálé konference, jehož tématem byla výše kofinancování, resp. zachování 100% spolufinancování a nárokování ex ante plateb.

Závěr:

- ✓ Sekretariát RVNNO ve spolupráci s Českou biskupskou konferencí: na zasedání RVNNO zařadit k projednání bod na téma spolufinancování, konkrétně spolufinancování sociálních služeb.
- ✓ Sekretariát RVNNO ve spolupráci s Českou biskupskou konferencí zajistí příklady projektů, u kterých je problematické zajistit předfinancování a odpovídající výši kofinancování.

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV)

Zasedání monitorovacího výboru OP VVV probíhalo ve stejném termínu jako jednání VEU. Na programu jednání je mimo jiné zvyšování alokací a činnost platformy nového Operačního programu Jan Amos Komenský (OP JAK). Hlavním pilířem jsou vysoké školy – program je zaměřen na podporu vědy a výzkumu. OP JAK je multifundový - ERDF, ESIF. ERDF nepůjde do regionálního školství z toho důvodu, že investice půjdou přes IROP, kde jsou vybudovány funkční rozvojové agentury. V IROPu by chtělo začít intenzivněji pracovat, aby byla vytvořena pozice pro podporu investic. Bude umožněn nákup investičního vybavení do 5% z ESF (investiční vybavení v rámci neinvestičního projektu). Argumentace ve prospěch spolufinancování a ex ante plateb by měla být vedena přes obce a NNO. Struktura orgánu bude podobná jako je teď, postavení NNO bude lepší. V rámci OP JAK budou ustanoveny 2 pracovní platformy – pro vzdělávání a pro výzkum a vývoj.

Operační program Praha - pól růstu ČR

Dojde k přezkumu alokací mezi pilíři, nejvíce prostředků dostává dopravní podnik, ROPID. Neziskové organizace tvoří zanedbatelné procento žadatelů, podporují se hlavně mateřské školy, dětské skupiny (dostávají se 3-6 mil ročně). V příštím programovém období se již nepočítá s OP Praha - pól růstu ČR. A. Mrázek doplnil, že problémy tohoto operačního programu vznikly v prioritní ose 2 (doprava) a prioritní ose 3 (problém NKU s vypsáním výzev – výzvy v sociální oblasti jsou odloženy do příštího roku).

M. Berdychová informovala o tlaku v INTERREG na kofinancování a ex post platby.

Ad 9) Různé

Žádné téma nebylo řešeno.

P. Dusíková Jindrová poděkovala všem za účast a schůzi Výboru ukončila.

Pavla Dusíková Jindrová, MSc., v. r.
předsedkyně Výboru pro Evropskou unii
Rady vlády pro nestátní neziskové organizace